

Mikor, ki, hol, hogyan?

KALANDOZÁSOK A MILITARY TÖRTÉNETÉBEN

Közeleg az 1992-es barcelonai olimpia. Ahogy a cikksorozat előző, a szeptemberi Pegazusban megjelent részében írtuk, Kovács István nyíregyházi edzőt bízták meg az olimpiai felkészülés feladatával, és azt ígértük, hogy erről az időszakról ő számol be olvasóinknak. „Edzői szubjektív” című expozéjának elejét az előző számban olvashatták, most következzen a folytatás. Szólunk továbbá az olimpia évében rendezett ifi Eb-ről, amelyen a tradíciókhoz híven csapattal vettek részt a magyarok, ennek fejleményeit Skublics Imre csapatvezetőtől tudjuk meg.

„**A**sikeres olasz út megtette hatását. Október második felében felgyorsultak az események. Eldőltek, hogy megcéllozzuk az olimpiai részvételt. Török László szövetségi kapitány október 17-én intézett előterjesztést a szakbizottság elnökségéhez, melyben szükségesnek tartotta a szakmai vezetés kijelölését és megbízását, valamint a felkérhető segítő szaktanácsadó kijelölését. Én azt az álláspontot képviseltem, hogy egy vezetőedzőt kell kinevezni, aki majd kialakítja a maga csapatát, és szaktanácsadónak Martin Plewa urat kell megnyerni. A lovasok engem javasoltak vezetőedzőnek. Nekem ilyen ambícióim nem voltak. Az viszont, mint tenyésztőnek és edzőnek céлом volt, hogy saját tenyésztésű és kiképzésű lóval olimpián szerepeljek. Nehéz döntés előtt álltam. Horváth Zoli barátommal, akivel együtt jártunk

szakedzőire, sokat beszélgettünk. A lelkét kitétte a militaryért, miközben otthon kihúzták a lába alól a talajt. Itthon értelmetlennek látta tovább küzdeni, ezért ment ki Németországba. Szabados Gyula barátomtól nemcsak a lovaglás terén tanultam sokat, de elmondta a müncheni olimpiai felkészülés nem annyira publikus hétköznapjait is. De kaposvári tanárom, Monspart Gábor bácsi is sokat mesélt a kulisszák mögött történekről, melynek részese volt mindkét olimpia kapcsán. Ez a munka sokat kíván a családtól, sok irigyet és ellenséget szerez magának az ember, amire rámehet a munkahelye is, mivel ez időben folyt a munkáltatóm privatizációja is. Ennek tudatában nem szolgált örömmre, hogy felkínálták e társadalmi munkában végzendő tisztséget. Az otthoniakkal megbeszélve, az előremenekülés taktikáját vá-

lasztva fogadtam el a jelölést azzal a feltétellel, hogy csak az olimpiai felkészülést vállalom, egyéb feladatokat, ifi, junior, utánpótláskeret edzését, menedzselését nem. A következő alkalommal egyhangúlag választottak meg vezetőedzőnek. Összeállt a keret. A torinói négyen kívül a Bubán Zsolt – Mákvirág, Fülöp Sándor – Hütlen, Jobbágyi József – Mámor, illetve Soós Attila – Zsizsik együttesek kerültek be. A szakvezetés asztalára letettem a felkészülési tervet, melyet jóvá is hagytak, de a napi bontású tervet a válogatott keret tagjai is megkapták. A minősülteknek kb. másfél hónapot, a többieknek egy hónap pihenőt hagyva november 11-én mindenki elkezdte a felkészülést. Egy hónap alapos után december 9-én utaztunk Orosházára, ahol Németh doktor klinikáján alapos vizsgálaton estek át a lovak. A rönt-

genfelvételek is azt támasztották alá, hogy minden ló elkezdheti a munkát. A legtöbb probléma Gála felvételein mutatkozott. Innen Kiskunhalasra utazott a keret, az első edzőtáborba. Az volt a célom, hogy kialakítsunk egy közös nyelvet az idomítás terén, és felmérjem, ki hol tart. Azt tudtam, hogy a hátralévő 288 nap alatt alapvetően nem lehet megváltoztatni senkit, de igyekeztem a munkát úgy felépíteni, ha otthon egyedül dolgoznak a kiadott edzés-terv szerint kb. 200 napot, akkor is fejlődjenek. A legfontosabbnak azt tartottam, hogy megértsék, az idomítólovaglás nem egyenlő a hosszú kengyelben lógó fejjel zötykölődve szenvedéssel, hanem sok ívet, átmenetet lovagolva hajlítom meg könnyített ülésben a lovat, és ha lebegő háttal, puhán támaszkodva lendületesen dolgozik, ülök rá, és befolyásomat növelve tovább dolgozom. Hogy ez minél nagyobb hatásfokkal menjen át a lovasokba, valamint, hogy megfelelő terhelésük is legyen, mindenkinek három lóval kellett megjelenie az edzőtáborokban, és otthon is minimum ennyit kellett munkában tartaniuk. Ez az elvárásom ugyan nagyon komoly feladat elé állította a vendéglátókat is, de megelégedésünkre, nagyon jó elhelyezést és edzési lehetőséget biztosítottak Kiskunhalason és Balatonfenyvesen egyaránt. Az edzőtábor kezdetén megkért Tuska Pál, hogy bár szabadságon van, de szeretne Zátony nevű lovával a munkában részt venni. A segítségek elől menekülő, kiváló származású kanca látványosan fejlődött az edzőtábor alatt, ezért meghívtam a keretbe ezt az együtttest is, mert sikeres felkészítés és minősítés esetén csapattagként számításba kerülhetnek.

Az első edzőtábor alatt mélyinterjúkat készítettem a kerettagokkal. Egy versenyző volt, aki éretten, helyzetét jól felmérve, céltudatosan készült a versenyre. Egy fő volt, aki lelki alkata, intelligenciája folytán igazi lovasemberként jól terhelhetőnek és könnyen felkészíthetőnek látszott, kettő fő kevesebb sportági intelligenciával rendelkezőnek jeleit mutatva óvatossában, de felkészíthetőnek látszott. A többi ilyen-olyan okokból vállalta a feladatot. Tetszett nekik, hogy kerettagok lehetnek, de nem akartak mindent megragadva, az utolsó tőlényig küzdeni az olimpiai jó szereplésért. Ők

■ 1–2. Bubán Zsolt Rómában Hófehérkével (1984 p. k., 1223 Hargita – 805 Aldató, Aldató, teny. és tul.: Mgi Főiskola, Nyíregyháza) | 3–4. Tuska Pál a franciaországi Saumurban Zátony nevű lován (1984 p. k., Aldató II. – 93 Rózsika Helénke, Rókus xx, teny.: Enyingi ÁG, tul.: BM Határórség, Kiskunhalas)

voltak a felkészülés során a hangulatkeltő háttérduzzsolók.

Állóképességük fokozása érdekében kiegészítő sportágak űzésére biztosítottunk lehetőséget. Lehetett úszás, futás, speciális gimnasztikai feladatok közt választani.

Nagyon fontosnak tartottam közölni a kerettel, hogy amennyiben sikerült minősülni a csapatnak, a felmérőversenyen legjobban szereplő négy mellett azok is kijutnak – négyen – loápolóként az olimpiára, akik becsülettel végigdolgozták a felkészülést.

A felkészülési tervet nemcsak a szövetségnek és a versenyzőknek postáztam, hanem dr. Várady Jenőnek is, aki 1971-től különös gonddal, önzetlenül figyelte és egyengette szakmai karrieremet. Jenő bácsi lel-

kesen kínálta fel segítségét, de a vezetés ellenállása miatt sajnos nem jöhetett a média kíséretében Kiskunhalasra, hogy a lovasportban bizonyítottan páratlan menedzseri képességeit és médiakapcsolatait állítsa a létéért és fennmaradásáért küzdő sportágunk szolgálatába.

Mellesleg, megválasztásom utáni első teendőim egyike volt, hogy fejleces levelezőpapírt csináltattam – szponzorálva a szakágat –, hogy a kor elvárásainak megfelelő szinten tudjunk kapcsolatot teremteni a világgal, legyen a megkeresett fél támogató vagy együttműködő.

Az első edzőtábor elérte célját. Úgy éreztem, hogy sikerült egy fegyelmén alapuló, de a munkában oldott, együttműködő csa-

pat kialakítását megalapozni. Ezt az alkotó műhelymunka-léggkört próbáltam fenn tartani a későbbiek során is.

A következő két edzőtábor Balatonfenyvesen, a fedeles lovardában zajlott. Itt a cél az idomítómunka mellett az ugrógimnasztikai feladatok gyakorlása volt, cavaletti munkával. Összességében jól fejlődtek az együttesek, Gála idomítómunkájában azonban nem tudtam előrelépni. A bennünket meglátogató Horváth Zoli segítségét is kértem, de ő sem tudott boldogulni a túlfűtött, rendkívül nehéz lovaglású kancával.

A nemzetközi versenynaptár ismeretében az április 30. – május 3. között Saumurban, illetve május 28–31. között Pratoni del Vivaróban megrendezett háromcsillagos versenyeken lehetett még minősülni. A május végi minősülést kockázatosnak tartottam, mivel ez volt az utolsó lehetőség, és túl közel volt az olimpiához. A lovak regenerálódása miatt a versenyzők sem kaphattak volna elégséges terhelést, valamint ha egy szerencsétlen malőr következik be valamelyik együttesrel, vagy akár a csapattal (pl. szállítás közben), akkor nincs tovább. Ezért a korábbi versenyt választott-

tam. Saumur mumusként élt a szakág történetében az 1990-es világbajnokságra minősülés kapcsán, ahol csak Ling Attila teljesítette a szintet, valamint Horkay Gábor Dudással küzdötte végig a ló képességeit meghaladó versenyt.

Én úgy gondoltam, a jelenlegi csapat jobb a korábbinál, és nagyon jó pszichikai hatású lehet a verseny mind terhelés, mind

MÚLTIDÉZÉSRE HÍVUNK

E cikksorozat szerzőinek nem feladata a történések miéértjének és okának kutatása, feltárása, mi csak a tények közlésére szorítkozunk. Amennyiben mégis összefüggéseket, esetleg tanulságokat is fellelnének az egyes korszakok sikerei és kudarcai között, akkor lehet, hogy azzal a ma és a jövő sportját is segítjük.

pedig az esetleges sikeres teljesítése után az önbizalom növelése vonatkozásában. Jól sikerült az áprilisi közel kéthetes nyíregyházi edzőtábor is, ahol elsősorban a terepugrások gyakorlása és gimnasztikázás volt a cél. Jól dolgoztak az együttesek. Az április 25-i ünnepélyes olimpiai eskütétel után úgy váltunk el a kerettől, hogy a lovak körül minden rendben, a megbeszélte időben indulhatunk Saumurba, a következő csapattal: Bubán Zsolt és Mákvirág, Fülöp Sándor és Hütlen, Jobbágyi József és Mámor, Sós Attila és Zsizsik, valamint Tuska Pál és Zátony.

A terep megismerése után úgy ítélem meg, hogy nehéz, de korrekten megépített pályán kell lovagolni a minősülésért. Ilyen szintű pályán még egyikük sem versenyzett. Húsz nemzet közel kilencven lovas! A németek kivételével mindenki itt van, aki számít! De nézzük sorban.

Bubán jó díjlovaglás után magabiztosan lovagolt a pályán, de a cross első vizes

kombinációjánál egy jól sikerült beugrás után eltűnt a vízben, majd Mákvirág három lábán bicegett ki a szárazra. Nem tudtuk, hogy mi történt, talán rossz talajfogás lehetett, de az együttesnek itt sajnos véget ért a verseny.

Fülöp sajnos indiszponáltan díjlovagolt és versenyzett. Nem a megbeszéltek szerinti lovaglást választva a hármaskör akadályánál, az egyik legegyszerűbb ugrásnál háromszori megállás miatt kizárták. Az együttest alkalmatlannak találtam az olimpiai szereplésre. A további kísérletezést Olaszországban értelmetlennek tartottam. Ezután Sándor a lovát ránk bízta, és Párizsban maradt kipihenni a felkészülés fáradalmait. Jobbágyi nagy elszántsággal, bátorsággal és kevés higgadsággal küzdötte végig a versenyt, de sajnos több hibapontot gyűjtött a kelleténél. Ha lett volna Jósának egy másik lóva Pratoni del Vivaróba, akkor odaérhetett volna.

Sós élete első nemzetközi versenyén önmagához képest jó díjlovaglással és fantasztikus, magabiztos, érett, lendületes lovaglással teljesítette a terepet, és hibátlanul a díjugratást. Minősülése nagy megnyugvás volt számomra.

Tuska túlzottan óvatosan, bizonytalanul kezdett a nehéz terepen. Verseny közben a tempó alatti lovaglásból egyre magabiztosabbá válva lábra kapott, de kicsit későn, így neki sem sikerült a minősülés."

Az edzői megfogalmazás szerint „túlzott óvatosság” mögött is – ma már tudott dolgozni –, hogy tudatos tudatlanság, vagy más állt. Hiszen az előző részben nem véletlenül utaltam a torinói minősültek eredményeire. Gála kivételével Lump 56, Hamupipőke 79,4 hp volt időtűléssel csupán. Így ennyi év távlatából is csodálkozom, hogy miért kellett Zátony minősülését fél évvel később az időbüntetésre fogni – ami az előbb említett két lótól kevesebb volt. Igaz, volt egy 20 hp-os mellécsúszása egy hármaskör kombináció C eleménél, de mint azt most már jól tudjuk, akkor a minősülési limit a terep cross szakaszán 30 hp volt, akadályhibából. Az idő nem dominált! Így értetlenül, versenyzőként lemaradtam, de lóápolóként Sós Attila oldalán én is részt vehettem a barcelonai olimpián! Itt fogadtam meg, hogy ülök én még lóra versenyzőként is ilyen versenyen!

De folytassuk az edzői szubjektíval.

„Jó érzés volt eredményhirdetés után fogadni a zsűri gratulációját csapatunk szerepléséhez. Elmondták, félték tőlünk, hogy e nehéz pályán rontjuk a sport ázsióját, de kellemesen csalódtak és további sikeres versenyzést kívántak, és örömeikre szolgál, ha találkozunk Barcelonában.

A négy minősülést kevésnek találtam, ezért felkínáltam Bubánnak az olasz versenyt Hófehérekével. Ő fiatalnak és még alkalmatlannak gondolta a jól dolgozó kancát, de rábeszéltem, mondva, hogy nem mindenáron akarom. A lónak biztos, hogy hártárterhelés lesz a két verseny, de mielőtt túlkövetelnék, ha szükséges, leállítjuk. Ebben megállapodva jutottunk el mintegy harmincórás nonstop utazással, fél órával az állatorvosi vizsga kezdete előtt az 1960-as olimpia színhelyére. Bubán átöltözött, Nádházi Árpit lovat ápolt, én papírokat intéztem. Fél óra múlva Hófehérek könnyedén átügetett az állatorvosi vizsgán. A ló elhelyezése és ellátása után terepbemutatón vettünk részt. Síkon csak a steeple pálya volt, a többi szakasz emelkedők és lejtők váltakozásából állt. Az ugrások korrektek, méreteresek és technikás lovaglást igénylőek voltak. Bubán a megbeszéltek szerint, akadályhiba nélkül, időtűléssel teljesítette a versenyt, így minősült az olimpiára...”

Az olimpia évében még egy csapatról és szereplésükről nem szabad megfeledkeznünk. Ezek pedig az ifik. A tradíciókhoz híven csapattal vettünk részt az 1992-es Eb-n. Az Eb eseményeit Skublics Imre csapatvezetőtől tudjuk meg – igaz, csak kivonatossan – abból a jelentésből, melyet Török László szövetségi kapitánynak írt.

„Az 1992. évi ifjúsági military Európa-bajnokság a németországi Langenhagenban került megrendezésre. A Military Szakbizottság az alábbi versenyzőket jelölte a kiküldetésre: Bóhm Róbert és Hannibál (Pápa Lovas Club), Győr Gábor és Hühó (Pápa Lovas Club), Horváth János és Horatius (Balatonfenyves), valamint Babócs Roland és Forgószél (Sárvári Állami Gazd. SE). A csapatot Skublics Imre csapatvezető, Kocsis László edző és dr. Tóth András állatorvos, továbbá Kiss János és Horkay Gábor egészségítették ki. A lovak szállítása két, kétlovas utánfutóban történt.

[...] A terepnézés után délután kezdődött az első kondícióvizsga. Lovaink közül Horatius visszahívták és kiállították a patkolásra hivatkozva, mégis engedték indulni. A díjlovaglást három szakaszban bonyolították le. A csapatból Horváth János indult az első napon, Horatius nevű lován gyenge teljesítményt mutatva, Horatius ideges és nyugtalan volt, nem ment száron stb., 92,2 pont. Babócs Roland és Forgószél: gyenge fokozások és egy végre nem hajtott feladat (beugratás), 76,8 pont; Győr Gábor és Hühó: közepes program, 69,4 pont; Bóhm Róbert és Hannibál, 66,8 pont.

■ 1. Sós Attila a franciaországi Saumurban Zsizsikkal (1984 p. k., Aldató II – 153 Magiszter Éva, Magiszter, teny: Enyingi ÁG, Sárpuszta, tul.: BM Határórség, Kiskunhalas) ■ 2. Az 1992-es ifi csapat a németországi Langenhagenben. Balról Kocsis László edző, dr. Tóth András állatorvos, Kiess János gépkocsivezető, Győr Gábor, Horváth János, Bóhm Róbert, Babócs Roland, és Skublics Imre csapatvezető ■ 3. Az ifi csapat Langenhagenben. Balról Győr Gábor és Hühó (1984 fakó. m., 794 Hullám – Somogyárd Galiba, Somogyárd 1, teny: Kutasi ÁG, tul.: OMMI); Bóhm Róbert és Hannibál (1980 p. m., Hullám 424 – Kiskunság Blokád, Blokád xx, teny: Kiskunsági ÁG, tul.: OMMI); valamint Babócs Roland és Forgószél (1983 sg. m., 5367. Formás I-5 – 219 Hattyú, teny: Dr. Fritz Nitsche Leibnitz, tul.: Sárvár ÁG)

Díjlovaglásunk színvonalához hasonló volt még az ír csapat lovaglása, de ez ne legyen vigasztaló. A német lovasok és a csapat végzett elől, őket követték az angolok. A terepnapnak fokozott izgalommal néztünk elébe. Horváth János Horatiuszal indult a csapatból elsőnek. A „B” szakaszon (2240 m, 640-es iram, 3,30 alapidő) 3 másodpercet késett. A „D” szakaszt akadályhiba nélkül, 15 másodperc időtűléssel fejezte be és 30. hellyel jött előre. Kár volt a gyenge díjlovaglásért!

Győr Gábor Hühóval, a „B” szakaszon 26 másodpercet késett, a lova kissé fáradt volt. A „D” szakaszon az 5. számú ugrásnál egyszer megállt, majd a sövénylépcsőnél leesett. Időtűléssel 69,2 pont, összesen 149,2 a terepen.

Babócs Roland és Forgószél a „B” szakaszon 10 másodpercet késett. A „D” sza-

kaszra a ló frissen érkezett, majdnem szárazon. Az indítás után a pálya ugrásait – az első szakaszon lévő nehezeket – jól oldotta meg. A 12-13. ugrásnál hibázott, kicsúszott a lovasa kezéből és kitört. A 16. ugrásnál a ló orrvérzést kapott és feltartották.

Bóhm Róbert és Hannibál a „B” szakaszon 12 mp-et késett, a „D” szakaszon akadályhiba nélkül, jelentősebb időtűléssel abszolválva a pályát, a végére elfáradt. Szép, átgondolt lovaglással lovagolt.

A terepnap után aggodalommal vártuk az utolsó kondícióvizsgát, Horatius ismét elvesztette a patkóját, a bizottság visszahív-

ta, majd nagy megkönnyebbülésünkre átengedték.

Az ugrónapon lovasaink szépen lovagoltak, Győr és Horváth egy-egy akadályt ütöttek, Bóhm hibátlanul lovagolt.

Az eredményhirdetésnél a VI. helyre szólították a csapatot.

A végső mérleg: 14 nemzet indult 10 csapattal, ebből 8 csapat fejezte be a versenyt. 1. Olaszország (200,8 hp), 2. Franciaország (203,0 hp), 3. Belgium (203,0 hp), 4. Németország (246,8 hp), 5. Írország (251,45 hp), 6. Magyarország (478,4 hp), 7. Anglia (505,7 hp), 8. Spanyolország (619,0 hp). Egyéniben 34. lett Horatius és Horváth János (100,6 hp), 36. Hannibál és Bóhm Róbert (128,4 hp), 44. Hühó és Győr Gábor (239,4 hp).”

Tuska Pál